

אוניברסיטת בן-גוריון בנגב
הפקולטה למדעי הרוח והחברה
המחלקה לפוליטיקה וממשל תשע"ה 2015

הפוליטיקה של הגירה ואזרחות

סמסטר ב'
138-1-00451
יום ד' 14-16

דר' גל אריאלי
galarie@bgu.ac.il

שעות קבלה לקורס : יום ד' 13-14 (בתיאום מראש).

האזרחות היא המוסד הפוליטי המרכזי המגשר בין פרטים וקבוצות שונות ויוצרת חברות במסגרת פוליטית משותפת. גלובליזציה ותהליכי הגירה בין לאומית משנים את מוסד האזרחות ומעוררים שאלות מהותיות הנוגעות לעצם טיבה של השותפות הפוליטית במאה העשרים ואחת. מטרת הקורס היא לבחון נושא זה על ידי התמקדות בפוליטיקה של הגירה ואזרחות. לצורך כך, הקורס יתבסס על עיון מושגי באזרחות, יציג את השינויים הנובעים באזרחות כתוצאה מתהליכי הגירה וידון במודלים שונים בהן מתמודדות מדינות אירופיות עם אתגר זה תוך בחינה השוואתית למקרה הישראלי.

דרישות ומרכיבי הציון :

- **נוכחות בכיתה.** היעדרות מעבר לנהלי האוניברסיטה פוסלת את הזכאות לקבלת ציון בקורס.
- **הגשת דוחות ביקורת על שלושה מאמרים.** יש לקבל ציוני עובר על דוחות ביקורת עבור שלושה מאמרי קריאה. הנחיות מפורטות יימסרו בתחילת הקורס. (10% מהציון).
- **הצגת מאמר בכיתה.** הצגה קצרה של מאמר בכיתה. מאמר זה הינו מעבר לשלושת המאמרים עליהם יש להגיש את דוחות הביקורת. (20% מהציון).
- **עבודת סיכום.** הגשת עבודת סיכום עם סיום הקורס על פי הנחיות שיוצגו בהמשך הקורס. (70% מציון הקורס).

נושאי השיעורים וחומר הקריאה

אזרחות והגירה – מסגרת מושגית ותיאורטית

קמפ, י. ויונה, י. 2008. הגירה, פריון וזהות בישראל: לקראת עידן חדש? בתוך: בתוך: א. קמפ וי. יונה (עורכים). *פערי אזרחות*. ירושלים, מכון ואן ליר והוצאת הקיבוץ המאוחד. 9-24.

Soysal, Y.N. 1998. Toward a Postnational Model of Membership. In the Citizenship Debates. G. Shafir (Ed). Minneapolis, MN : University of Minnesota Press. 189-217.

Joppke, C. (2005). Exclusion in the liberal state: The case of immigration and citizenship policy. *European Journal of Social Theory*, 8(1), 43-61.

Ariely, G. (In press). Does Diversity Erode Social Cohesion? Conceptual and Methodological Issues. *Political Studies*.

Joppke, C. (2007). Transforming of citizenship: Status, rights, identity. *Citizenship Studies*, 11(1), 37-48.

Joppke, C. (2005). *Selecting by origin: Ethnic migration in the liberal state*. Cambridge, Massachusetts: Harvard University Press.

Tilly, C. (1995). Citizenship, identity and social history. *International Review of Social History*, 40(3), 1-17.

Brubaker, R. (1998). Immigration, citizenship and the nation state in France and Germany. In G. Shafir (Ed.), *The citizenship debates* (pp. 131-167). Minneapolis: University of Minnesota Press

Brubaker, R. (2010). Migration, Membership and the Modern Nation-State: Internal and External Dimension of the Politics of Belonging. *Journal of Interdisciplinary History* 41(1): 61-78.

Ariely, G. (2012). Do those who identify with their nation always dislike immigrants? An examination of citizenship policy effects, *Nationalism and Ethnic Politics* 18(2): 242-261.

Ariely, G. (2013). Nationhood across Europe: The Civic-Ethnic Framework and the Distinction between Western and Eastern Europe, *Perspectives on European Politics and Society* 14(1): 123-143.

אזרחות בישראל בין שבות להגירה

הלמן, ש. 2007. על מצבה של האזרחות בישראל בעידן הגלובליזציה. בתוך: ח. הרצוג, ט. כוכבי וש. צלניקר (עורכים), דורות, מרחבים וזהויות: מבטים עכשוויים על חברה ותרבות בישראל. ירושלים: מכון ואן ליר והקיבוץ המאוחד. 125-150.

קמפ. א. ורייכמן, ר. 2008. עובדים זרים, הכלכלה הפוליטית של הגירת עבודה בישראל, תל אביב: הקיבוץ המאוחד.

רובינשטיין א. 2006. שקיעתה, אך לא מותה, של הרב-תרבותיות. הפרקליט, מט (1), 47-91.

הגירה, אזרחות ואינטגרציה – מבט לאירופה ומאירופה

Howard, Marc Morjé. (2009). *The Politics of Citizenship in Europe*. Cambridge: Cambridge University Press.

Bauböck, R., Ersbøll, E., Groenendijk, K., & Waldrauch, H. (Eds.). (2006). *Acquisition and loss of nationality*. Amsterdam: Amsterdam University Press.

Bauböck, R., Perchinig, B., & Sievers, W. (2009). *Citizenship policies in the new Europe*. Amsterdam University Press.

Van Oers, R., Ersbøll, E., & Kostakopoulou, T. (2010). *A re-definition of belonging?: Language and integration tests in Europe* Brill.

Meer, N. and Modood, T. (2009), The Multicultural State We're In: Muslims, 'Multiculture' and the 'Civic Re-balancing' of British Multiculturalism. *Political Studies*, 57: 473–497

Scholten, P. 2013. The Dutch Multicultural Myth. In *Challenging Multiculturalism* (ed. R. Taras). Edinburgh University Press. 97-119.

Wiesbrock, A. (2011). The integration of immigrants in Sweden: A model for the European Union? *International Migration*, 49(4), 48-66.

Shevel, O. (2012). The politics of citizenship policy in post-soviet Russia. *Post-Soviet Affairs*, 28(1), 111-147.

Green, S. (2012). Much ado about not-very-much? Assessing ten years of German citizenship reform. *Citizenship Studies*, 16(2), 173-188.

Smootha, S. (2008). Comparative Citizenship: A Restrictive Turn in Europe and a Restrictive Regime in Israel: Response to Joppke, *Law & Ethics of Human Rights*.2(1): 1-12.

Joppke, Christian and Zeev Rosenhek. 2002. Contesting Ethnic Immigration: Germany and Israel Compared, *Archives Europeennes de Sociologie*, 43, 3: 301-335.